

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.19 [a]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.19 (a)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.19 (a)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.19 (a)

6

Beltrando de Rubeis Parmensi Guidonis legionis uenetæ Du-
cis Filio: Iacobus Cauiceus Parmensis.

IYdræ læneam: Geriōa & Diomedæos equos: Cy-
cladas: & Eristonias plagas & Hesperidum mala ful-
gentia: horrentemq; sucum Archadicum Impetu tur-
bati animi cecinere multi. Ego uero diuinū munus
etiam adiuratus & uolens tacere non possum: Sic æst medulas
& precordia furor. Parcite flammæ: & ignea tella: furtaq; Iouis:
ueneris & ignes. Nescio quid alma: Oriatur maius: Venere dea
Musa externo: faue sribenti Miram hanc Lupam: Excrutior
Dilaniorq; & exuisceror. Adeste stelliferi: uosq; omnes: Quo-
tum ad terras maria fontes fulmina montes & Campos ma-
gna est potentia: Fauete afflicto dicenti: Castalii fontes Heli-
conique montes: ferte Inquilinum Mater & puer tellis caden-
tem: hospes uterq; sumus. Si me seruatum ille sumq; omnis ætas
senferit uestræ plurimum amplitudini cōducet: Enim uero Cæ-
sar dum Pompei statuas erexit suas firmavit: Si quid pii oran-
tis uerba possunt me seruare. Dii terræ & maria bestias colue-
re: Quod a diis fit alteri uitio ascribi non debet: Vaccam lupi-
ter, unam Cauiceus si diligit colit amat ueneratur quid mirū?

COrnelianum urbs est inter Liguentiam & Tarusi-
um quam Cornelius fuscus dum ad oppitergium
federet quo Romanorum arma & monumenta ser-
uaret ad urbis Romanæ instar condidit: Quæ con-
dictoris nomen postea sortita est: Hanc iuniores corrupto no-
mine Coneglianum uocant: Roma colles: hec collem continet:
illa capitolio: hec arce munitissima gaudet: Muro & fluuio utra-
q; cincta est: Finitimos Roma bello superauit domuitq; Hec
pugnacissimam Pannonum gentem igne ferro & præda om-
nia uastantē fedatēq; expulit fugauit ceciditq; Tarquios Ro-
ma hæc scaligeros tyrānos regno priuauit: Terra hæc oīum fe-
racissima amænissimaq; Situ Damascenū Cerere trinacriā: De-
litiis cyprū: Falerno Cretā utriusq; disciplinæ doctria: Mulierū
modestia ac pulchritudine reliqs urbes aut supat aut aequat. Hæc
ueram romanam propaginem cælesti munere Lupa tuetur:
Quam mortales formidant non metu sed pulchritudinis mi-

Prefatio.

Inuocatio :

Cæsar.
Pompeus .
Io Inachi re-
gis filia.
Lupa.
Cauiceus .
Corneliani
Descriptio
Cornelius
fuscus.
Opitergiū

Panones p
figati.
Scaligeri
pulli.

Lupa.

a ii

raculo: Et si luporum maligna est natura ita ut uocem prius
 intuenti adimat: hæc sensum & uitā prestat: hoc cauda uirū le-
 tale sapit & habet. hæc opprobrium & rorem cælestem spi-
 rat: *Quæ* oīo diuinā ratus si deū daref dono inuisere statui: Vr-
 bem ingredior: Atriū saluto: lupā p fenestellam uideo: contremi-
 sco & adorans pereor: Facies animū prestat: timor hospitalis adi-
 mit: Nescia mens quid agat *ambit*: Desiderio cogente propius
 fio: ignem conceptū in corde gerens: & huic genua flectens in-
 quio. O dea ex quo olympo descēdens ad nos uenis? quo corpo-
 re aduecta es? Fare precor: Nā uultus deam & corpus hominē
 prese fert: Heu me miserū quibus nubila fugat ocellos in me dir-
 rexit: Nec maiore flamma concidit phæton: Me numina maris
 respergite: Vxor miserere predæ lupa: Non est tibi bellum cum
 hoste: sed cū mancipio hospite: lube dea tuus sum: & ut tuus sim
 cupio: si hospitē pdis nihil est laudis: si saluas laus tibi maior de-
 bet. Paulisper dea te adesse oro ut sermo noster cōcīnior sit. Gra-
 du modesto: Grauibz oculis: uultu sereno: ore ridente se Lupa
 offert: & orantem hospitē sic alloquuta est. Ego hospes stirps
 romana sum: & quem oculis ligo nemo soluit: A uenere erudita
 hic me contineo: exultet terra quæ me educauit: ego O hospes
 æneadas enutriui educauiq: ego quicquid est terræ & maris il-
 lis subieci mihi omnia debent: Abi hospes uidisse sat est: ad quā
 ipse: Per sagittulæ tuæ dulciola uulnera: perq: sydereos oculos
 tuos te deprecor ut paucula abscultes. Haud loquentem illachri-
 mantemq: passa est dea: sed in sinistram declinans gementem
 hospitē reliquit: Heu heu discedens clamo: Domum me reci-
 pio: Ibiq: sedens mentis anxius meam defleo calamitatem: O ui-
 rum infortunatissimum: O hospitē miserrimum en te Lupa
 spernit: nullaq: tui cura ipsam tangit: Cælestem uereor riualem
 Hæc ut uidere uideor preter q iouem amore neminem afficit:
 Somnus muttatur in uigiliam: Cybus in Inediam. Caro in maci-
 em: uox in scilentiū: cantus in luctum: risus in fletum: Lachry-
 marum & gemitus plena fiunt omnia. uiuum funus aspicienti
 uideor: O miseram meam conditionem: O sortem meā mor-
 te infortunatiorē: per hæc extrema omnia uita mea cruciatur: so-
 lo super cælestium oculorum simulachro pascor: quandoquidē
 nil aliud misero prestat: Tantarum calamitatum impanes ad

Phæton.

Lupæ uer-
ba.

Cauiceila
mētatio.

eiulatu
Lupam redeo ut mortem mihi conscirem. In medio itineris De
am offendo (Nam abraualis dies agebatur) propius ut emoriar
fio: Ad quam sic aio: O Dea quae Romuleos caelestibus māmīl
lis tuis nutritos ad fulgentia usq; sidera uexisti: quid afflictū cre
brouiolatu fatigas? Si te amantem obseru antemq; crutias? mi
nus amanti quid sperare licebit? Sunt ne haec tuae generosita
tis munera? Sunt ne haec mei ardoris premia? Si amans dese
ror: dum odero quid assequar? Te per hanc tuam uenerandam
faciem: perq; diuinis oculos tuos te oro atq; etiam oro obte
storq; ut mei miserearis: Ad quem illa iam loco mota humili
uoce dulcis hospes uiue & uale inquit: O Dii caelestes quid gra
tius? quid fortunatius? quid beatius? afflictō prestare potuisse
tis: q̄ ab ea dulcem hospitem uocari: hoc uerbulum iam laben
tem animulam restituit & tuum mihi O Dea conciliabit amo
rem: hac sorte contentus quo me furor ducet libens sequar:
quantum illa sapit uidet cogitat graditur & sistit: tantum ipse sa
pio uideo cogito gradior & sisto: Haec est amantum amara &
mutabilis fors quae uno desipiscit & resipiscit uerbulo.

Nterea Titan dum crutior primū almae matris ori
zonta lustrabat Cum soluendi animi gratia ad Ne
mus apriū se concessit Lupa: angulatim sequor mo
do retrorsum modo dextrorsum modo sinistrorsū
respiciebat aspiciebatq;. Si quid ingenue pulchre callideue fie
bat mihi ipsi ascribebam. O q̄ credula est amantum conditio
quae omnia credit sperat & timet: Sic letus libensq; iter uepres
& dumos fatum meum sequebar: Nemus Lupā ingreditur: pri
maq; deponens indumenta ut uiragines decet se exercuit. Fu
rore caeco captus in innumerabiles species muttor: modo lati
tans: modo apparens: modo curuus: modo rectus pedetentim
incedo: & qui iminet fonti collem ascendo uultusq; serenos cō
templor mens fuit claniitare O Dea adsum miserere: Sed eius
modestiae memor ruentem sisto & cupidinis furiis agitatū
uix me contineo: O q̄ foelix O q̄ beatus cui diuinam illam buc
culum consauari caelo datum erit: Forma audentior factus pau
lis per accedo Vrens frigebam incedens stabam clamans retti
cebam & uolans sedebam: Sic pene exanimis factus ad me con
uersus inquo I-hinc abi caucee discede: quid agis caue: tibi fuga

a iii

Dies abra
ualis
caucei uer
ba ad Lupā

Lupæ res
pōtio ad
Cauiceū:

Amātium
fors
Descriptio
temporis
Lupæ seces
sus:

Amantes
creduli:

Fons
Collis:

factus

Allūnatus:
 Lupae
 Verba ali-
 nati ad Ca-
 uiceum
 Lupa sopo-
 re cōpres-
 sa
 Solaris ec-
 clipsis de-
 scriptio
 phoebo mo-
 bile pri-
 mum
 Cāis pasto-
 ricus
 Demogor-
 gon
 Versus
 Pocillator
 Iouis:
 Amātū cō-
 dictio

consule ne pereas. Nam iouis haec Lupa est hanc orbis colit &
 Caelum ueneratur: memet emonitus in Urbem reuenio: diui-
 nae uisionis simulachro contentus. Intereundum alumnatum
 quendam Lupae offendo (is mihi necessitudine non uulgari cō-
 iunctus erat) ut me curarum plenum conspexit O Cauiceae in-
 quit est ne tibi Illi^{em} restaurandum? Quae te tam graues tor-
 pesq; occupant curae: uultum demissus ifoelicitatem meam dis-
 simulo: Amice & comiter rogat fateri cogit: Ignem detego &
 flammam corda adurentem pando: suspirio edito non est quod
 speres Cauiceae amicus inquit: Tali incendio inflamatus in faci-
 em meam concidi: nil aliud q̄ mori optans: animi incertus me-
 cum audeo trepido festino diffido tristior letus fio uiuens mori-
 or: ad regressum me accingo: precipiti ira & impetu ad Lupam
 me meus furor retraxit: uisus sum audire phaetonta fulmine ic-
 tum & ustum curru phoebeo excidere: Tanta enim uero caligi-
 ne obnebulata est coeli regia: Portenti caelestis nescius ad ne-
 mus propero: Vbi incafula sopore comprehensam Lupam ui-
 deo: Illico subiit in mentem uno orbem sole illustrari: qui Lupe
 oculis naturaliter oritur: Nam scriptum legimus phœbum nu-
 bilo interueniente uel terra se ad ipsum interponente obscura-
 ri: Neutro in causa existente: & dormiente Lupa obtenebratur:
 facile mihi persuasum est ex ocellis eius phœbum generari: &
 dixi: si duos aleret titanas coelum: alter ubi? si metu se repremit:
 minor est: ut pareat necesse est: Si pareat: ipso maior Lupa: phœ-
 bus mobile primum (ut multis placet) ipso ergo primo mobi-
 li: maior potentior & dignior est Lupa: Illam inuisibilem pul-
 chritudinem contemplante me latratum ædidit canis pastori-
 cus quo Lupa uigil facta: quae ut demogorgontis sedem intuita
 est: non phoebeo sed proprio peculiariq; splendore Lupae reple-
 ta est terra: Tanto numine territus supplicue ad eam sic ore lo-
 quitus sum: O Dea quæ coelum: terras: & maria lustras Respi-
 ce q̄ fidus sit tibi noster amor. Concede tuos sacros pedes faui-
 tum iri: quod iouis pocillatori iure negari potest: Si fidei de be-
 tur merces: quis me fidelior? si patientiae: patientior nemo: Si
 aetati: neq; ad Ledam minor accessit iupiter: si labori: quis tolle-
 rantior? Si pietati: quis pientior. si corculo: quis audentior? Si

obseruantiae: te ut caeleste munus adoro: quid cunctaris? quid
 differs? Non ne uides duo corpora uno ictu concidi? Dea es:
 Te decet premia: potens es: grandia dare licet: Si te diligentem:
 diligis: plecteris *unq*: neq; animaduersione digna iudicaberis:
 Adonem admisit alma Venus: nec hospitem naufragum asper
 nata est circe: & inter regios sinus Anchisiadem admisit elisa.
 Hec hospitia orantem spreuit Regina Phillis: & precantem opē
 hostem & hospitem excepit regula barbara: Non sum trax: non
 graecus: non barbarus quem errore linguae merito asperneris:
 Non sum nudus cui parva effundas: Non sum fetidus: Non oli
 dus. Non incultus: Non insipidus: Non hirsutus quem perhor
 rescas: Non Codrus: non therfites quem auri caritate & cordis
 debilitate respuas. Sed nobile hoc mancipium ut ad tue genero
 sitatis posteritatem reserues Oro. Quod si ad sua uota admise
 ris: Dea esto: si aliter nec digna Coelo: si me seruatum custodie
 ris: de te sempiterna laude celebratum carmen relinquam. si re
 ieceris te perpetua labe & me morte foedabis: ellige mi Lupa
 quid dignitati posteritati Vrbiq; tuæ & tantæ fidei amantis cō
 ducat: Helenæ cuius forma per orbem decantatur ifamie dam
 nari uoluit quam amantem optato frustrare: Nec ipsa spetie mi
 nores: Maiorum exemplo disce amanti supplici succurrere. Al
 tinatus tuus quem uides utriq; fidissimus erit: & uenus alma
 nostro fauebit amor. Non est quod timeas o uirgo cum alti sis
 cordis: Deiectis in solo caelestibus ocellis pauloq; post elleuatis
 dulciola uocula sic ait. Dii Deaeq; omnes fauete & miserescite:
 hunc uirum in mea uota seruare: & memet custodite: emissio e
 Luminibus acuto tello sic exanimatum reddidit ut nihil aliud
 preter quam de Lupa cogitare loqui aut scribere queam: heæ
 meae uigiliae: hic meus labor: haec serua libertas: hic perpetu
 us carcer: haec requies una Lupam sequor: Lupae credo: Lupa
 pascor: Lupae sum preda: oculus me fascinauit lupinus: quid fa
 ciam mi Beltrande Comes uides: haec flens & gaudens gemens
 ac sperans & scribens dictito: quae asteriem compressit utinam
 ales fierem: quo oculos meos lupa satiare: Noctu cum uim
 furoris sufferre nequirem: Thalamum curarum mearum con
 scium: & lotiū petii: louē maximum optimūq; exoraui ut nimium

nūquā
 Adon
 Venus
 Circe
 Dido
 Phillis
 Regula bar
 bara
 Codrus
 Therfites

Helenæ
maluit

Lupae uer
 ba

Asterie

Vitis auto
 ris

a iiii

Angela ex
libano

Varro

Helenæ fa
liga

Sarra mar
catella

Inmannius

afflicto amanti solamen e caelo dimitteret. Sensus in potentia
Corpus ut comprehensus est sensi ad me ingredienti umbras:
quae de me querendo dicerent: O hospes quis ad nos per ter /
ras: & maria & per tāta pericula te aduexit ut nostra surripere
piaculum esto: Et si Cornelianū Romana est Colonia quomo /
do Vrbi nostrae Lupa praesidet: an ignoras unam quāq; Vrbē
suo numine regi gubernari custodiriq; Si Lupa Romae: Quo
modo Corneliano praesse potest: Cū varro ipse Romanus rei
unicuiq; propriū autemet deum: Quo furoꝝ duceris o hospes:
puerilis est iactantiae bonos accusare & malis laudem querere:
Qui Troada nauigarunt tertiū aenedos lucidius interpretatur:
Si me Angelā reliquaſq; uirgines inspexeris cū nisi animus no /
ster ī precognita feratur aliter senties: Ego sola sum Angela ex
libano cui iure & merito Vrbis custodela debetur: & iunior nūc
Roma hoc munus habet seruatq; Descensus ex alto & ascensus
mihi peculiaris est: In quocumq; corpora transmūtari meū est:
humanū genus concomitari sorte diuina datum est: Me duce &
custode omnis Orbis tuetur: Apoline ipse longe formosior sū:
Caelum: Terra & Orchus mihi debent & uenerantur: Angela
Lupae preferenda sum: Desine hospes me insectari: & ad tua di
cta scriptaq; accuratius & solertius attende. Iam lā fauces ad me
purgandum Vox ocupauerat meas cū obiurgantem aliam sen
si: Dii Deaeq; te perdant O hospes. Ioue maximo ortam Tyn /
darida & greciae dominatori nuptam inquilinae lupae māmil /
lis expositos alenti post ponis: ego sum quae poetarū principē
ī meas laudes habui preconē. Illa inquā quae decēnali bello euro
pae & Asiae cruentissima pugna repetita: & ad meos reuecta ut
penates rettenta sum: Men ergo hospes reicis. Nam sicut for /
ma & generositate caeteris omnibus decantata sum sic dignita
te & maiestate anteponenda: & scileant omnes. Ad apologiam
dū me accigo tertia Vox ut motus caeli caput & corda clamore
repleuit: O hospes quoad uixeris labores & lachrymas comites
seper habeto: quādoquidē externos domesticis preficis: an de /
sunt qui hanc custodiant Vrbem. Quid lupo ~~umanus~~ quid tru
tius: quid sceleratius inueniri potest: Animal hoc caelo terrae
& mari semper inuisum: quis in orbe sapiens uiuit & lupum nō
odit: Hāc nostram Vrbem Lupae custodia dignam censuisti:

Apud diuinū platonem non ne scriptū relinquitur nomina nō
ab re posita: quae plerumq; rei effectū demonstrant: Ego sarra
populorū mater & Urbis uestrae tutatrix: ego sum quae solo
nomine illud caesareanum uon iniuria mihi nindicare possum
Veni uidi uici. Ad uos O ciues ueni ut preessem: uidi ut Urbem
ornarem uici ut uos odientes & affligentes dissipem. Meas er
go statuas errigite: & cedant omnes. Auribus meis alia uox info
nuit: quae dixit: O hospes si lupae statuas errigis facile Urbi no
strae cōtinget quod Psamico regi euenisse tradit antiquitas: qui
cū in sinistra de se benemerētes firmasset: mercenarios uero in
dextra collocasset irritati amici a rege descuerunt: Lupa romu
leos aluit: ego Maria Edera liberū patrem custodiui: uirtuti sem
per adhaereo: pro mea dignitate uiro: uitia exedo: forma pol
leo: mores optimos amplector Non sum reiicienda. quinta uox
sic fremens ait. O bone hospes q̄ prudenter & belle tibi ipsi cō
suluisti: Socratem illū humanae diuinaeq; sapientiae Oraculum
imittatus: qui tales uiros nos cōtemplari docebat: quales ipsi fie
ri cupiebamus: & si uiui hominis forma carebamus: exalati saltē
simulachra errigeremus: ut eorū exemplo moribus & doctrina
uitam nostrā institueremus: O hospes q̄ malus es: qui ut bonus
efficiaris Lupam sequeris: quae suae malignitate naturae ad de
teriora prona est: Si Urbem hanc Cornelianam romanorū pe
natibus: aut imaginibus ornare instituis quanto prestat illorum
statuas ~~errigere~~ ^{errigere} quorū exacta uita aliquid sancti beatiq; conce
dere potest: quis malos sequit. & bonus uult uideri: quis pallan
tes & uagos & stabilis uult haberi: Deerant ne tibi illorū uirorū
monumenta qui Urbē hanc meritis uirtute gloria & amplitudi
ne illustratam auctamq; reliquerunt quandoquidem nos roma
nos scribis: cum liquido constet deriuatium naturam primiti
ui sapere: An forte reris o hospes Romam plus debere Furio
Fabio scipioniq; liberatoribus: q̄ censorino qui eam sanctitate
& uitae moribus ornauit. Si liberatores respicis me Lucretiam
haud respues: quae sceua tyrannide patriā liberaui: Si censori
num attendis: Men negligis: quae ut mores & pudicitiam custo
direm mortem uoluntariam obii: quod neq; fieri negauit Peri
patheticorum princeps: qui pro uirtute fortem oppetere uirū
prudenter in ethicis docuit: Si fortitudini: Si moribus: Si pudici

Plato

Caesareum
dictum:

Maria ede
ra
Rex Psani
cus:

Lucretia
berillata:
Socrates:

~~errigere~~
Bonū uirū
malos nō
sequi

Furius
Fabius
Scipio
Censorinus
Tarquinii:

Aristoteles

MARIA

Rosolia:

Neptunus:

Pallas

Athenae

Angelica

berillata:

Garamates

Lucia azo-
na

Pompeus

Sol Oriens

tiae & patriae liberatori statua debet: mihi Lucretiae haud neganda est. Vix finierat quando sequentem eam aliam excipio. O hospes mentis inops ad te reuertere: & audi: Certantibus diis de nominis Impositione Atticae urbis: quae tot semideos: & heroas aluit educauitque: quorum exemplo & doctrina mortales uiuimus: Iouis optimi maximi que oraculo responsum est uter certantium deorum meliora ostenta educeret: Is urbi nomen imponeret: Neptunus equum: & Pallas oliuam protulit: Ille bellum: Altera pacem respiciebat: Iustiores & aequiores respexit deus: & Palladem Urbis honore decorauit: Si futuri: (ut te nemur) perspicimus: quis hominum utilius consultiusque me hanc Urbem tutaretur custodiretque: Si nomen inspicis generosius antiquiusque nihil repperitur: Si florem rosa sum: quae odorem pacis & bonitatis spiro: Si genus: ex Libano nata sum quam iuniores ex albanis uocant: lube ergo O hospes columna marmorea inscribi. **MARIAM ROSOLINAM** ex libano natam Urbis merito: pulchritudine & dignitate pudicitiaque Urbis imperitare debere: & scilicet obrectatores: Aliam ad me ingredientem umbram in haec uerba prorumpentem accepi. O hospes si Barbarus es subeat in mentem maximum. Persarum regem canem aluisse: & garamantum regem canes in regnum restituisse. Nec inter pennates nec inter Deos canes relati sunt: Si catholicam cales disciplinam humanatum iouem maximum nostrum Aselousum euangelica tradidit ueritas: nec asinum ueretur christiani: Moueant te magni dei & tantorum exempla regum: nec plusquam expediat Lupae concede: nam dente ferino: oculo fascinate: Ore uorante: Veste maligna: pedeque furuo tecum semperaget: Ego Angelica folium Sibillae extra dentes recito: crede nam ut reor si me oculo & mente inspexeris forma: pudicitia grauitateque inferiorem Lupa me minime iudicabis: Lingua modestiore & lepore decoro audio dicentem. O hospes si magno Pompeo & sapienti imperatori credis dicenti siste: plures orientem quam solem uenerari occidentem: & quid agis uide: Ego lux crescens lucia aspernanda haud sum. Si utras nos graui iudicio suspexeris Luciam de patria benemerentem sua laude haud

defraudatam relinques: Enimvero minoris flagitii dignus cen-
setur qui iniuriam facit q̄ qui patitur: Hoc ergo meum simula-
chrum statuendum: errigendum adorandumq; iube: ut uirtuti
meæ: & animi tui bonitati consultum uideatur. Truncus sine
capite sine uoce corde & spiritu: Sopore profundo sepultus ia-
cebam: & uolui sepicule in uiuum me errigere: sed uiribus re-
missis id prohibebatur: Promotheum quod poteram exora-
bam ut igniculum quo in animam uiuentem profilirem infun-
deret: Cruciabar: astantes umbræ uelut canes efferebantur: cla-
mitantes detrahebant: accusabant: & conuitiabantur: Adest en-
& alia uox quæ intonat: O grauis hospes est ne apud te tam par-
ui hæc nostra Vrbs ut custodiendam uoranti Lupæ commit-
tas: quid miser egisti: Te phrighius moratur iuuenis: Te infœli-
ces expectant Vmbræ: Te mutti accusant manes: Infœlicitatis
genus maximum est fœlicitatem non cognoscere: O q̄ male
rei tuæ consuluisti: O q̄ egre Vrbi nostræ prospexisti: Me abii-
cere uideris quæ cælum: terram & uniuersa moderor sine me
nō est rectū: nō pium: non factū: non iustum: non fidele. nec dei
cultus: Ego O hospes sum prudentia: mea est terra: & quicquid
Coeli orbe continetur: Fœlix patria quæ me continet: colit: &
ueneratur: Per me reges regnant: & principes imperant: hinc
mali abite: sola ego Prudentia uiuo. Timor sensim intima con-
cutiebat: uorabat: exedebatq; Quid agam: quid sperem: quid
timeam ignoro: Simulachra mille minitania mihi assistebant:
Clamans clamabam: me clamore replebam: & flebili gemitu
precordia resonabant: ad quos confugerem quæritabam:
hac illac mente & uita profluebam: & qui misero manum por-
rigeret nemo erat: Circunstabant diræ Vmbræ: quas cerbe-
rum iudicares: terribili me uoce & latratu persequiebantur:
Instabant: Vrgebant: cogeabant: minabantur: cædebantque: &
inuictum reclamantemq; ad iudicium trahebant: Consules ade-
rant: Lictor paratus: accusatores graues & infensi: ensis nudus:
clamor popularis qui me terrebat: horam dicunt umbræ: Ad
quas conuersus miserrimus aio: O fortes commilitones: piæ

iniuriam

Promote-
us

Prudentia
q̄druma

Cerberus

Auctoris
ad uirgiles
dprecatio

uestram

Virginum
furor
Matrona

Orpheus

nostro

Alia matro
ne oratio
Hercules
Alexander
Hānibal
Pyrrus
Pompeius:
Scipio:

uirgines & numina farra: Sunt ne apud uos deas hospitia ui-
landa: hac mente ad uos ueni numq̃ ut amplitudinem dignita-
temq̃ uestram corrumperem: si magnes ferrum: quod est ex-
tra spetiem trahit: quid mirum si mortalis mortalem amore af-
ficit: uestram ingressus Urbem Lupae cuiusdam dulciolis ocel-
lis exanimatus paucula dixi: nō quo uestra dissiparem O meae
comilitones: Vos uos omnes caelestes estis: & caelestibus lon-
ge praestantiores si me seruaueritis: Non uos ferro aut igne
adortus sū neq̃ Urbis uestrae euerfor: neq̃ uirtutis corruptor
extiti: nō sūt uobis o uirgines manus q̃bus in pectus meum fer-
rum condatis: non uobis ora quibus dignitatē uestram & hospi-
tem infamia & animaduersione affitiatis: non sunt uobis corda
quae hospitis sanguinem sitire debeant: non sunt pedes quibus
hospitis periculum accedatis: Nam quanto quisque dignior est
tāto ad misericordiam promptior esse iubetur. Hanc o pia uir-
gines cordis ferociam ponite si qua est: Vos gens sacra. Munus
deorū: & ueneris turba: Quid in hospitem uobis deditissimum
scaeuitis: quem ut custodiatis oro atq̃ et oro ualete diuae uirgi-
nes: & mei memores este: Rape hunc o Licetor inquit qui nos
nostraq̃ contempsit ut cruci affigatur. Aderat & matronatus
omnis in me omni fera crudelior: Matrona oculo glauco: fron-
te decora: Linga diferta: gracili collo: manu uenusta: pede pro-
cero: passu modesto: habituq̃ nigro me hospitem ut orpheum
dilaniandum clamittat: eya comilitones in hunc crudelem den-
te & ferro sceuite: qui cetui nostro lupam prestare dictitat scrip-
titatq̃: Aluit ne Lupa duos: aluerit esto: & ego ipsa uiridis aeta-
tis matrona patriae meae decem germina peperit: pie nutriui
educauiq̃: & reiicior: Ite cite uiuum rapite dispergite & igni cō-
burite: Ira furoreque concita Lupam manu percussit: & ad Con-
sules iterato conuersa ait: Non est O consules q̃ motus meos
miremini si super aetatem uires & decorū audentior facta sum:
Herculem incredibilē subiisse labores historia legimus: Et Alexā-
drum Macedonem per tot uastas regiones: & dissonas linguas
& populos innumerabilibus periculis & laboribus ad oceanum
usq̃ penetrasse: Hanibalem & Pyrrhū in italiā eduxisse: scipionē
Pompeū & Caesarē: Scyllā & Mariū tantarū rerū mole diuersas
orbis puitias lustrasse: q̃ eos ad tā grāde piculū ipulit: ille me ad

hæc subeunda cogit: hic est ille laudis & gloriæ amor: pro quo
 appetere gloriosum est: Romani de finibus certantes domesti-
 ca & externa bella gessere: **Quid** mihi gerendum relinquitur
 quando de penatibus deq; urbis nostræ gloria nobis est conten-
 tio: Non ne apud Platonem scriptum relinquitur socratem il-
 lum omnis sapientiæ uirum ob introductionem nouorum de-
 orum damnatum: Enimuero nec minori supplicio affici debet
 hospes qui externos penates adducere conatur. uidete consules
 quem uobis & patriæ eligatis: si Lupam errigitis fallamini: si in-
 eam truciter animaduertendum putatis consulte agitis: Lupa
 nil trutius: nilq; inhumanius repperitur. Longe hac præstatio:
 formosior: elegantiorq; cum sim me præferte: palmam date: la-
 uro coronate: curru condonate: statuam mihi effigite: Longe sa-
 nior est modica imperitia cum modestia: q̃ omnis peritia cum
 petulantia. Lupa hæc patulum semper os gestans sanguinem si-
 tit: insidiatur: uorat & dispergit: **Quid** uobis proderit O Ciues
 si hanc præfeceritis: & in me benemeritam iniuriæ sitis: si mihi af-
 fensi fueritis utilia uobis & patriæ facietis: si aliter neq; deo neq;
 patriæ gratificabimini: & uestri ingrati eritis: & minus q̃ par sit
 sapientes iudicabimini: Non est nobis O Consules disceptatio
 quam iure queri oporteat: sed de honesto & utili est nobis con-
 tentio: si Lupam errigitis quorū res uestre: quo nomine cen-
 sibimini? Quo condicte gloriabimini? An condictrix urbis
 uestre Lupa fuit? An legumatrix? quid uobis cōmune cum lu-
 pa: ego sepe urbis uestræ studiola fui: & futura sum: & sic abie-
 cta & diiecta & inhonorata ero: Et ne uos o Cōiules spes mea
 forma & unica q̃ firmi sitis nō extimesco. & si qd ab hoc hospi-
 te suasi estis recedite & me errigite. **Dixerat** astabatq; Lupa quā-
 do gaubus oculis uultu sereno quē niueus color rubore suffu-
 sus non estabat: Cælarie crispa: comaq; aurea ab imo collo uen-
 tilate quæ diurnos illos humeros ornabat lygurgi precepta imit-
 tata qui ciuibus comam ferri iubebat: ea de re ut qui formosi es-
 sent formosiores: & qui truces terribiliores redderentur: & il-
 la lauta: prompta: apta: nata ad diuinum leporem lingua sic Cō-
 sules alloquuta est. Non ut quemquam accusarem ad uos processi-
 o Cōiules. sed ut uobiscū agā qd utilius quid factius qd ue rei pu-
 blice conducat: Matrona hæc quā pro mea in eam obseruantia

Cæsar:
 Scylla
 Marius

Plato
 Socrates

Cōiuitia ad
 uerſus lu-
 pam

Lupæ ora-
 tio respō-
 ſiua:

commoti

Angela op
positio:

Parma emi
lia ciuitas
Lupogē fa-
milia:
Mantua
Patauium:

Lupæ res-
ponso ad
Angelam

semper dilexi colui & amavi plus astutule q̄ iuste loquuta est: A-
nimaduertite Consules ne Matronæ declamanti **emoti** in-
sententiam suam conueniatis: eligite pro dignitate uestra quid
mauultis: Si romanum orbis terrarum domitorem conditorē
uestrum profitemini: Lupam collere congruit: Si orbis uetustis-
simam egyptum plurifacitis: Lupam ueneramini: Si ex alto spe-
randum est: Lupæ credite: quæ relatis in Cœlum romulis sem-
per alistit: Si regia ditis uobis timori est: Lupam obseruate quæ
ex inferis auxilium Busyridi tullisse fertur: Colligite ex hiis Cō-
sules Cœlū: terram & inferna Lupæ debere: Quiesce Matro-
na & mente tua reuolue. Iram & celeritatem consilio plurimū
officere. Cede his penatibus Matrona quos roma: alta egyptus
& etruriæ uetus Ciuitas non indignantur: Cede Matrona quo-
niā nō est nobis cōcertatio de re: ut cedendo pudere te debeat:
Cede Matrona quoniam in nullo diuinitatem mihi defuturam
& tibi minime profuturam uideo. Quiesce Matrona libens ut
tibi consultum uideatur. Dixerat quando ad Tribunos conuer-
sa Angela sic diseruit. Sunt ne apud uos o Cōsules tanti huius ho-
spitis ficta mendatia: artes ulixæ: & figmenta ut extorrem Lu-
pam nobis preponatis: Si bene nostis o Consules Parmensem
& amore exanimatum hospitis dicta & scripta testant: ex utro-
q̄ enim iure suspectus redditur: Apud Parmam emiliæ ciuitatē
Romanorū Coloniā fidissimā de qua Cicero in Philippicis me-
minit: ex Vrbe eiectā hāc lupogē familiā sedē haud obscurā po-
fuit: quæ postea plures Fabios: Marcellos: & Catōes peperit:
aluit: educauitq̄: Si historiæ creditur: Claret & haec familia tam
mātuae q̄ Patauī ut ex marmoribus colligitur: quæ in Delubro
diui Antonii patauini reseruantur. Ex cōmuni igitur patria sit
hospes suspectissimus. Nec est tam sapiens: neq̄ tam circumspe-
ctus qui errore cupidinis non labatur: lubete o Consules hunc
hospitē nostra dissipantē sequestratū iri: Dicta scriptaq̄ eius si
quæ extāt rescidite: meq̄ urbis nræ principē designate: & i cām
si placet: dicat Lupa. Cōsules elegāti orōne moti hospiste seque-
strato Lupā ad tribunal accersere: quæ i haec uerba loquuta est:
Vestru oīum O uirgiles me pudet: urbisq̄ nræ miseret: aduer-
sus q̄s nō Cōuicia: nō bella: nō rapiæ: nō caedes sed laudes rerū
q̄ gestarū preconia dicūt edūtur scribunturq̄: Et pro scribēti pa-

uisse

rari exitium procuratis? Quis unquam hospes apud nos de nobis deq; patria nostra sollicitior diligentiorque hoc hospite fuit? & pro meritis mortem cogitatis? O Consules uestra non habet censura iudicium quo hospes plectatur. Nam si optima quæ numquam uidimus laudare cogimur quanto magis uisa iube-
 mur? Ad hanc nostram urbem neniens hospes quid laudabilius gloriæq; conditoris conuenientius perpetua laude celebrare potuit debuitue q̃ Lupam? Vultis iubetis ne Romanam Colo-
 niam alienis celebrari ornariue insignibus? quibus Roma con-
 tenta est. Cædite omnes: nec sit qui hospiti uiro optimo & d̃ no-
 bis meritissimo succenseat: Quando Urbem nostram pro sua uirili ornare contendit: Audi me Angela quandoquidem exem-
 plo christiano suspectum hospitem reddere conaris: Euangelio christi credis an ne? responde soluto loquutu: euangelio astipu-
 lor inquires: Ioannes affinitate patria gente & gratia christo acce-
 debat & euangelii scriptor fuit: & creditur: Et tamen nulla scri-
 ptura suspectus redditur: Crede & eodem exemplo hospitem uera fas-
 sum: Coeco exanimatum amore accusas damnasq; ho-
 spes bonus est: & gloriæ magis concupitor q̃ lasciuus amator: Quis hostis hostem laude prosequitur? Laudat hospes amicum & suspectus est: sed quia malis semper uirtus odio fuit: ideo su-
 spectus: Nos docuit quod nemo alius ipsi omnes debemus. Cū raptas a Busyride athlanti patri filias restituisset Alcides maio-
 re munere condonari non potuit q̃ scientiam doceri: Quid gra-
 tius quid optatius beatiusq; huic nostræ Vrbi contingere po-
 tuit (si sapitis o uirgines) q̃ suarū regū monumēta accepisse: quæ nos ad longe maiora incitant accendunt inflamant & cogunt: Eniūero themistocles melciadis regū gestarū gloriæ stimulis agi-
 tatus noctes duxit inquietas: Nō ne est apud uos illa preclara sci-
 piōis uox dicere soliti: mirum imodū ad Clarorū uiroꝝ gloriā se inflammari: Cum eorum statuas in foro erectas uideret: si ex-
 statuis errigi iubemur: quanto magis ex rebus nostris accendi-
 mur: hunc ergo hospitem amate colite & obseruate: Præterea si romuli inter deos merito relati sunt quid eorum altrici debetur Lupæ? Sine qua omnino animam efflasset: ais enim in Corpora queuis te mutari posse: uel quodcunque corpus assumere tuum est: & in quasuis formas uerti: hoc neque spi-

Roma:

Ioānes euā-
gelista

Busyris
Athlas:
Alcides

Themisto-
cles
Melciades:
Scipio

ritibus immundis fieri posse negatur: Nam quando duo in Cau-
sa concurrunt certius & uerius semper debet attendi: Lupa ue-
ra: angela dubia: non est igitur q̄ Lupam de falsa ambitione glo-
riæ insimules: hanc finito: quia dea est: & pro penatibus cole.
Responsio Te tua fallit opinio o Ledeia quando bello repetitam & prece-
ad helenā nem homerum habuisse te magnopere ~~facis~~. Te sola gretia re-
Ad sarram pettit: Lupam omnis orbis petit colit & Veneratur: Et eam ad
responsio Cælum resonanti stillo effert: cedat ueritati ambitio: Diuinam
 illam platoniam maiestatem optime d̄ nominibus sensisse nō
 infitior: neq̄ conuenientiori: neq̄ excellentiori nomine desi-
 gnari potui: quam sub nomine Lupæ: quæ longe plusq̄ sarra im-
 portat: Si tempora loca & scripturas enucleaueris id ipsum sen-
 ties: Rheā uestalem mars uidit amauit cognouit compressitq̄:
Rheā uesta Condictores almæ urbis peperit: metu uitæ exportari iussit: nā
lis lege cauebatur ut si uestallem uir cognouisset terra conderetur
Mars moritura: mater damnatur fetus iam expositus cælesti munere
 alendus mihi designatur: Rogo o Comilitones meæ quæ alteri
 us animantis sollicitudo: quæ in propulsandis inimicis feritas fe-
 ritati Lupæ æquari potest: Tunc silua nūc urbs quam rudes co-
 luere coloni. Nec aliud plusquam Lupam formidauit: relinqui-
Ad Mariā tur ergo nomen rei optime conuenire. Mi dulcis Maria distin-
Ederā re gue tempora & inteliges scripturas: Quid romano cum Indo:
sponso agimus solum de honestanda ornanda q̄ urbe Cornelianā ro-
 mana Colonia cui nihil proprius neq̄ conuenientius quam Lu-
 pa designari potest: Si unaquæq̄ prouincia sibi proprios pena-
Ad lucretiā tes uendicat: ad te o mulierum ornatissima Lucretia me conuer-
beryllatā to Oro quis truncum precidit: & frondi parcat: Truncum dam-
responsio nas & folia arentia magnificis: Ignoras Furios Camillos Scipia-
 das & romanorum reliquos a romulis meis nomen & famam
 traxisse: & urbem ab eis suscepisse: Bellatoribus uictoribus ple-
 na terra esto: Sola est Lupa quæ conditores aluit: Urbem er-
Ad Angeli go regat necessum duxi: Reffers nescio quos canes O Angeli-
cā berylla ca: Si quos canes capræ & asini lactauerunt: in medium prodi-
tā respon rent ad eos capiendos Orbem Sufficere non arbitror: Sed quid
sio ad hec? Cum exempla ad consequentia non trahantur: Canis
 non est relatus: Neq̄ Lupa relata: falleris: Quando neq̄ genus
 neq̄ spetiem itelligis: Lupa hæc bipedalis elegans formosa pul-

104
chra uenusta pudicitiae & morum plena est: merito ergo conser-
uatric & auctrix Urbis appellari debet: & ei ob reuerentiam di-
uini debentur honores. Te quoq; O MARIA rosarum flos ap-
pello & si nomine & re Caelo digna censeris parce: haec roma-
na propago ut sub Lupa custodiatur guberneturq; cupit & op-
tat. Teq; o lucia unico absoluam uerbulo. Solem nunq; apud me
occidere perspectum est: ne te afflictes: æquo patere aio quod
astra iubent. Teq; ultimo loco o maxima mulierum prudentia
adesse iubeo: enim uero de te satius est retticeret q̃ pauca dicere:
tuis auspitiis regitur quicquid est: tuoq; ductu cuncta disponun-
tur: Sed ne res haec nostra publica a laude sui condictoris se alie-
nare uideatur me Lupam Urbis ducem designat: Vos uos o cō-
sules spes mea firma & constans iudicium hoc auctoritate uestra
perpetua firmabitis: quod si aliter senseritis romano condic-
to Cornelio uosmet indignos & laudum uestrarum preconem
hunc hospitem dubium incertum & uanum comuni decreto iu-
dicaueritis. Conuersi in se consules omnibus fide integritate iu-
stitiaq; mirum imodum librat in hunc modum uerba fecere:

Dilecti Cœlestes penatesq; gratias uobis ingentis agimus &
habemus pro tantis in rem nostram publicam diui-
nis cumulatissime colatis beneficiis: potissime q; aene-
ada nos stirpe honestaueritis: & ne Cornelio condic-
tori nostro & Urbi ingrati uideamur & simus: Lupam Corne-
lianae Urbi nostrae dignitate: maiestate & caelesti forma prae-
ditam praeesse declaramus: firmamus: Sancimus: acclamamus
q; ei q; honores exhiberi caelestes perpetuo iubemus: Ite & pla-
udite populus & reliqui.

Rosugum uagamtemq; Anchisiadem Cycladas nō ali-
ter extimuisse ferunt q̃ Consulum sententiam & po-
puli uoces matronatus & uirgines quae paulopost in
globū redactae sicut turtures desertae: & dulces palū
bellae gemitus & raucas edebant uoces: Heu heu dicentes quis
malus hospes aduentauit ut nos perderet deleteret dissiparetq;
Modo Cōsulē: modo hospitē: modo Lupā: modo cœlii: Terrā
& astra crudelia uocabāt: accusabāt: detestabantur criminabantq;
& ad plebis Tribūos reclamādū cēsuerūt: Populus oīs aceruati
ut fornicar; nidifitia bruriebat: uirgīes Cōsules adeūt: Matrōa

AD Mariā
Rosolinā
respōsio:
Ad Iuliam
azonam:
Ad Prudē-
tiam

Verba Lu-
pae ad cō-
sules:

Sententia
cōsulum:

Aeneas
Cyclades
Cōparatio

Matrona
rūcōuitia
Cōpatio

b i

Aduersus
confu'es
matrona:
Iniquū ī Su
fanā iudi
cium:

deuiancia

Ingenia

Ad tribuōs
cōuersio:

Increpatio
ad Tribu
nos & po
pulum:

Electio tri
bunorū
Laura
Cornelia
Allexādrīa
q̄druiua
Apolonia
ædera
Veronica
Colla
Maria Col
la

strophio caput ligata ad Cōsules populo astate ī haec uerba ar
gutula prorupit. De uobis o Cōsules cū mali sitis ante oīa quae
ri mens nobis est: q̄ tam inique: Iniuste insulsequē de Vrbe deq̄
nobis senseritis: limitatores iniquorum iudicium qui totum Isra
el falso fedarunt: Aut cordis caecitate: aut oculorum concupi
scentia: aut auro corruptos uos esse fateamini necesse est: quan
do quidem ab omni aequitate: iustitia: & rectitudine *deuiancia*: At
tendite populus & tribuni: Audiat Caelum: Videat phoebus &
inmania nobis aduersantia fata: Sunt ne haec O Tribuni pecto
ra pudica: Corpora *ingenia*: species caelestes: diuinae q̄ ima
gines Lupae huic postponendae: quis de uobis o Consules non
nauseat: quis non indignetur: quis nō succenseat: quis hanc ue
stram feritatem non damnet: quis uestram hanc non admire
tur insolentiam: Vos o Tribuni quibus hortatore opus esse nō
scio: Si ad studium Urbis parati estis hanc nostram rempublicā
conseruate defendite & augete: Et si callidi estis uidete ne ī ma
nus hostium ruatis: qui omnia suo arbitratu uexabunt diripiēt
depopulabuntur q̄: Vos pro uestro ingenio & Urbis dignitate
hoc Lupae simulachrum deiicite & confringite: dicta Consulū
rescindite dammate & comburite: & unam ex hiis quam uultis
pro uestris penatibus errigite confirmate q̄: Quid facitis: quid
cesatis O Tribuni: quid dormitis: quid desides estis: quid hoc
sibi uult scilicet: quid tenui sub murmure uoces: Prodire
ex quo o Tribuni in simulachrum Lupae non audetis: Consu
les hos aut trucidatos: aut exautoratos reddite declarate & iube
te: esse: & Matronas excelentis ingenii & prudentiae tanti iudi
cii iudices & cognitrices elligite designate q̄ iure iurando eas fir
mate quo iustitiam & aequitatem seruent. Tribuni plebis popu
li decreto quatuor Matronas elegerunt Lauram Corneliam:
Alexandrinam quadruuiam: Apoloniam ederam: Veronicam
q̄ Collam: comuni q̄ decreto declaratum sancitum q̄ est ī hunc
modū: qui aliter q̄ Matronae diffinierint senserit piaculū esto:
Ad Tribunal se receperunt uirgines & Matrona apud quam tā
ti certaminis suma erat: placuit in tanto angone hospitem uoca
ri: quem cū Maria Colla Matrona uidisset ait: O miser hospes
te ignes cruces & tormenta morantur: hinc abi scaeleste: Siste:
capite & trudite: recede ueni: ad tot iussa quid faciā ignoro: Vo

cor reicior admittorq; iubet uirgines & Matrona Causa dicit:
 Ad q's timidilule sic aio: Themistocles Atheniensis uir isignis O
 Calētissimae rex oīum estimatrices iterogatus qd' acroma aut
 ei uox magis placeret: respōdisse fertur: quæ meas Laudes nū-
 tiat: & desertum uirum optima narrantem in regnum libens ad-
 misit Regina Cyrce: quid ergo de hospite qui rerum uestrarum
 fundamenta iecit: faciendum arbitramini: Non desunt hospiti (
 credite) qui laudi uestrae insidientur: si a uobis eiicior: omnis ue-
 stra laus & gloria concidet: si condonatus a uobis abiero uerita-
 ti testimonium perhibebitis: Non sum calisthenes philosophus
 qui cum male regem laudasset eum dehonestauit Alexāder ma-
 cedo: ego uos pro uestra dignitate & mea uirili laude perpetua
 ornaui celebrauiq; & longe maiora sum dicturus si rei meæ ra-
 tionem habueritis: hoc recens muliebri disidium opprimate: ne
 forte cum radices miserit robustius & intollerabilius efficiatur:
 quod si feceritis uobis bene cōsultum sentietis: En uiragines cui
 bellū infertis: Lupæ an penatibus uestris: Cui iniuriā irrogatis:
 Lupæ an decori uestro: & uobis ipsis: Rhodii pluris statuā pro-
 togonis q̄ Urbē fecere: Hanc ergo diuinā formam Urbē uestra
 eiicere curabitis: Tantū lupa forma quantū historia Liuius pre-
 stat. hanc si pro dea colueritis ad eam uisendā honorandāq; oc-
 curret Orbis: huic O Tribuni honores amplissimos decernite:
 huic diadema imponite: hanc pro uestris penatibus obseruate.
 si hospes uos uestraq; laudibus prosequor: i caput meū quid mo-
 liri uideamini: Quod si feceritis uobis facile eueniet quod Athe-
 niensibus cōtigisse fertur: qui cū socratē munere uitæ priuassent:
 secunda penitētia ducti accusatores publica pœna cruci affixos
 dehonestarunt: & eū immortalitatis honore & statua decoraue-
 runt: & Photionis optimi imperatoris Corpus expositū eiectof
 q; cineres ex Megarico agro in urbem comuni impensa repor-
 tari iusserunt: Videtæ Matronæ & uirgines ne liuoris stimulis
 agitatae in illud detestabile ingratitudinis uitū incuratis. quod
 eueniet si me & hanc diuinā Lupā reicitis: & Urbis uestrae Lu-
 men q̄ totius extinguetur: Et si Cyprum honestauit uenus Urbē
 hanc Cornelianā Lupa lustrabit: huic ergo colla subdite: Dixe-
 rat hospes quando Maria Matrona cuius pectus ad Lupā & ho-
 spitē ut Oceanū impatiens fluctuabat: ad designatos iudices ait

Themisto-
 cles
 Acroma:

Cyrce:

Calisthenes
 pfus:
 Alexander

Rhodii
 Protogēus
 Lupa
 Liuius

Socrates:

Photion

Cyprus
 Venus
 Cornelia
 num
 Lupa

Matroë o-
 ratio:
 Asia
 Europa
 Rœana ref
 publica
 Ajax
 Trasume /
 nus lacus
 Mulieres
 lætia exa
 nimatæ
 Phœnisa:
 Hospes tro
 ianus
 Dôitanius:

 Amazonæ
 Camilla
 Pallas
 Venus
 Cælestrina
 grantia:
 Senatus co
 actus
 Discepta /
 tio iudicū
 Lauræ ora
 tio
 Collopho-
 nii: Chii
 Salaminii
 Smirnei
 Homerus:

iniquo iudicio O prudentissimæ iudices Asiam & europam con-
 flagratas & pene euerfas legimus: & romanā rēpub. ad internū
 tiē usq; redactā & tantæ laborū herōē Aiace mortē tibi consci-
 uisse a maioribus nostris accepimus. Animaduertite nam gau-
 dium & tristitiam ex eodem fonte oriri scriptū relinquitur: hi-
 storia eleganti & famosa proditum est cæso apud trasumenum
 romano exercitu mulieres filios opperientes qui cum preter
 spem rediissent lætitia expirasse: & quod dolor non potuit gau-
 dium cōlumpsit: & phenisam hospitis Troiani fuga accepta exa-
 nimatam esse: Si Lupam preesse iusseritis nimium ellata expira-
 bit: & uirgineus iste chorus mestitudine confectus efflabit: & sic
 uno contestu Urbem hanc tantarum Virginum interitu macu-
 labitis: In uobis o sapientiss. iudicatrices omnis spes nostra repo-
 sita est: errata Consulū castigate: & reformate: Nam & roma-
 nus senatus Domitiani Imperatoris male acta rescindit: In me-
 lius se muttare non imbecilis sed prudentis uiri offitium est:
 Si mentis uestre est perpetua pace & quiete animos Ciuium
 firmare cælestem gratiam pro penatibus uestris habete. A-
 derat uixta Matronam Virgo quam probe Athlanticā uocita-
 res: hac designata inquit Matrona: O iudices electæ uirgo hæc
 hanc tutabitur Urbem: Nec maiore ducae pugnauiere Amazo-
 nes: Nec hac fortior camilla fuit: nec Pallas agilior: nec uenusti-
 or Phasia: Non est o Ciues & populus gratia cælestis aspernan-
 da: hanc imberbem & femellæ Celestrinam Grantiam uocant:
 quā litterarū castigati censores cōuenientiori nomine Cælestē
 Gratiam appellant: dicunt & scribunt: Auditis utrisq; matrone
 in edem Seraphici: senatu coacto: ī diuersa uota se diuisere: Ale-
 xadrinae quadruuiae Angelā: Apoloniae ederae: ¶ MARIAM
 Rosolinā. Veronicæ prudentiā Vrbi prestare placebat. Laura
 Cornelia: quod nomen nō ab re positū est oratione tersa & dir-
 recta ad Tribunos plebis & collegas sic alloquuta est: quādo ex-
 cellentium uiroꝝ exemplo mentē meā confirmo nemo mihi iu-
 re succensere potest debetq; & si aliter q̄ uobis uideatur sensero
 huic rei ueniā exorātū uolo: Si inter collophonios: Chios: Sala-
 minios: Smirneos de homero disseptatū legitur: quid nobis de
 penatibus nostris dicendū faciendū conandūq; relinquitur? Si
 hanc cælestē deam repudiauerimus Si Angelā: Vel Aliā prefe-

cerimus: uon ne romanus inficiabimur conditorē? Si Lupam
 aspernamur (credite) maiore prope diem urbe ab aliis donatū
 iri: Si gloria trahimur: Si laude ducimur: Lupā solam principem
 designate. Nam unamquāq; prouintiam uno Principe conten-
 tam esse decet: Docuit uarro & Aristoteles. Si Lupam admitti-
 mus: aut nos Romanos docebimus: aut eis prestare uel eos aeq̃
 re uidebimur: Negent finitimi Romanos nos esse Lupam
 cum uiderint erectam: & Urbis dominatricem: pecculiarem
 deā esse concedant & fateantur uelint nolint necesse est: aut illā
 a Romanis accepisse nos: aut ipsos a nobis fateri clarū est: ex al-
 tero ingenui sumus & reddimur: si aliā preter lupam erexeritis
 omnium gentium postremi eritis: Hanc ergo amplectamur ue-
 neremur: & colamus: Laura cornelia huic sententiae & termi-
 nationi astipulor: Matronae in ueriores sententiam animis re-
 uocatis & firmatis omnibus consideratis digestis & enucleatis
 uoce preconia clamari denūtiariq; iusserūt i hac uerba: ¶ MA-
 RIAM LVPAM omnium pulcherrimam prudentem & pre-
 stantissimam deq; Vrbe: & nobis benemeritam Omnibus im-
 peritare nuntiatur: & qui aliter senserit: dixerit: prouocaueritq;
 Piaculum esto: Matrona & uirgines Lupae applaudentes con-
 fauiatam adoratamq; populi pompa frequentiaq; ad aedes usq;
 patrias cōcomitatae sunt. Ex mea Cella libraria tertio nonas iu-
 lias Anno humanati dei. M. cccc. lxxxviii. Pretorem Coneglia-
 ni & rectius Corneliani agente Nicolao Praeulo Maphei filio.
 Virorum prestantissi. optimoque ac ordinis ueneti patritiatus
 Inclyto.

Varro
 Aristoteles

Matrona-
 rum sen-
 tentia

Nicolaus
 preiulus
 pretor

FINIS.

Carmen Lupae ad lectorem per Iacobum Cauiceum.

Viuo per excelsos. Lupa iam cantata poetas.

Lector: & excultus qui canit ille fuit.

Est mihi forma potens. Cor: & genus: & manus: aurum.

Est mihi lingua ~~aperta~~: est mihi fidus amor:

ignis

Discite mortales caelesti uiuere uita.

Discite perpetua uirginitate frui:

